

BIKE RESORT Broumovsko
Drsné cyklomaratony pro směle
i kouzelné vyhlídky

Strana D4

ROZHOVOR Jan Školník
Muž, jemuž leží na srdci
osud Broumovska

Strana D3

PÁTEK 15. 6. 2012
WWW.IDNES.CZ

D

Adrenalin
Lezecké stěny, vysuté lávky
a skalní věže
Strana D2

Vzhůru do Adršpašsko-teplických skal! Za divokou romantikou

Ať děti v kočárku, anebo zdatní horolezci, v Adršpašsko-teplických skalách se může na dobrodružnou výpravu vydat každý.

Největší skalní město v Česku a ve střední Evropě je pověstné svou unikátní přírodou i oblíbenými atrakcemi.

Vítr a voda vytvarovaly z nánosů starobylého moře rozervané scenérie Adršpašsko-teplických skal. Najdete tu stometrové věže, studené soutěsky, čiré potoky i vzácné druhy rostlin a zvířat. Lidé lákají tato divoká končína asi tři sta let, ale na rozdíl od pionýrských časů se dnes turisté dostanou do skal i s velkým pohodlím.

Platí to hlavně pro Adršpach. Ten je velmi oblíbený a ročně sem míří až statisíce návštěvníků. Lidé ho v říjnu zvolili za nejlepší turistickou nabídku v soutěži portálu Kudy z nudy 2011.

Obec Adršpach si už před lety skalní město pronajala, obnovila řadu stezek, vybudovala celé turistické zázemí a zpřístupnila skály natrvalo. Letos začal turistům sloužit nový vchod u bývalé pískovny, odkud se otvírá jeden z nejkrásnějších pohledů na zatopený lom, který si zahrál už v několika slavných filmových pohádkách.

„Nový vstup u pískovny má výhodu, že se k ní turisté hned dostanou. Dříve k ní někdo ani nedošel,“ míní Beáta Radoňová z informačního centra v Adršpachu.

Od letoška mohou návštěvníci zdarma využít služby průvodce ve skalách, který jim poví zajímavosti o jezeře i zdejších skalních útvarch a připomene místní pověsti. Lidé si už tuto službu nemusí objednávat, protože průvodci vyrážejí na prohlídkový okruh v půlhodinových intervalech.

Blankytné jezero v Adršpachu vzniklo zatopením těžební jámy, odkud se do 70. let získával křemičitý písek pro sklárny. Lidé se zde

kvůli vyhlášené národní přírodní rezervaci nesmí koupat, ale zájmem tu půjdou ložky.

S vtípkujícím převozníkem

Nedaleko od pískovny se nachází jedna z neznámějších skal Homole cukru, která zdobí řadu starých pohlednic. Stojí na špičce a návštěvníci ji podpírají desítkami klaců, aby se nepřevrhla. Další zajímavostí na čtyřkilometrovém okruhu je Gotická branka z roku 1839 vybudovaná majitelem baronem Nádherným. Na noc se zamykala a lidem zde kontrolovali vstupenky. Odtud míří cesta přes Sloní náměstí k Malému a Velkému vodopádu s lesním jezírkem, což je část skal přístupná už od roku 1820. Kdo si koupí lístek na plavbu, vyslechne si od převozníka žertovné vyprávění o místních vodnicích a může sledovat, jak převozníci pouští vodu z jezírka na Velký vodopád.

Už k vodopádu se musí vyjít po schodech a také další trasa po Nové partii otevřené roku 1890 je náročná. Stojí tu imponantní, zřejmě zdejší nejvyšší útvar, asi stometroví Milenci nebo další symbol Adršpachu Starosta a Starostová. Náročné terény lákají horolezce-písaře. V celých Adršpašsko-teplických skalách je kolem 1800 věží, jako první je zdolávali horolezci ze Saska. Prohlídka Adršpachu končí u slavné Ozvěny, kde kdysi návštěvníci za poplatek směli vyslechnout, jak se ve skalách odráží výstřel z hmoždíře nebo troubení na lesní roh.

Prohlídka sousedních Teplických skal si žádá větší zdatnost, protože obnáší skoro šestikilomet-

Milenci Nejznámější skalní útvar Adršpašsko-teplických skal.

Foto: Jan Zális

rovou túru v náročnějším terénu. Míří sem méně lidí a bývá tu klidněji. Buď se do Teplic dá dojet od Velkého vodopádu z Adršpachu, nebo přímo ze Střemenského podhradí, kde je železniční zastávka, parkoviště i pokladna Teplických skal.

Letos se tady turisté mohou zapojit do speciální soutěže Pojme-

nujte si svou skálu! Stačí vyfotit některou z mnoha anonymních skal a vymyslet jí trefné jméno, které třeba napřístě ponese. „Autoři nejlepších deseti návrhů dostanou věcnou cenu,“ říká Klára Borůvková z teplického informačního centra.

Na trase Teplickými skalami je co poznávat. Milovníci rozhledů

mohou vyšplhat na někdejší strážní hrad Střmen, po okruhu vede naučná stezka Josefa Vavroušky s šestnácti tabulemi. Přímo pod Teplickými skalami se také rozkládá nejosáhlejší pseudokrasový systém Poseidon, dlouhý 28 kilometrů, který je však nepřístupný. Lidé se o něm mohou trochu poučit v úzkém Skalním chrámu, dlouhém

FAKTA

Kam se vydat v okolí?

- **Křížový vrch** - od hotelu Skalní město je na dohled vrch s horolezeckými terény a turistickou vyhlídkou na skály a Krkonoše, ve skalách jsou zasazeny litinové reliéfy křížové cesty ze 17. století
- zřícenina **adršpašského hradu** s vyhlídkou, ten zřejmě patřil k linii pohraničních hradů a založil ho Jan Lucemburský
- **Víčí rokle**, tři kilometry dlouhá, odděluje obě skalní města, vine se od Hodkovic podél pramenící Metuje k Teplicím, prochází se tudy z jednoho města do druhého
- **Čáp** - nejvyšší vrchol Adršpašsko-teplických skal s výhledem na Krkonoše či Orlické hory

Služby turistům:

- průvodcovská služba v Adršpachu
- horolezečtí instruktoři - Antonín Volk na Bischofstejně, Bohumil Šustek v Adršpachu a další
- vyjížďky na koni poblíž skal - Huculranch Dolní Adršpach, Ranch Fort Wapenka ve Vápence, Chov Dvorka

45 metrů a vysokém 50 metrů. Na nedalekých Chrámových stěnách je možné pozorovat hnízdicí sokoly stěhovavé.

Turisté se ještě začátkem června mohli podívat dalekohledem, jak mladí sokoli trénují křídla, než vyletí z hnízdiště. „Pěkně jsme viděli mladé sokoly, je to zajímavé,“ tvrdí návštěvník skal Přemysl Rajnoch s partnerkou.

Zvláštností zdejších skal je soutěska Sibiř, kde se drží snůž často až do léta. Dochází tu k teplotní inverzi, takže nahoře na skalách se daří suchomilným rostlinám, uprostřed horským druhům a nejniž rostou řady horských a vysokohorských mechorostů.

Štěpánka Tůmová

OBSAH

Kde číst

V Teplických skalách pozorují sokoly strana D2

Med, sýry i voda ze skal, které mají značku Regionální produkt Broumovsko strana D2

Polská Hejšovina zve k výletu do skal i na dinosaury strana D3

Za medvědy do Náchoda, za trpaslíky do Nového Města nad Metují strana 3

Muzeum Merkuru i modely z papíru strana D3

Nový AQA park v Meziměstí strana D4

Festivally: Muzikanti zamíří do kostelů, horolezci s kamerou do Teplic nad Metují strana D4

Opati zaslíbili klášter baroku, dnes láká na kulturu

Téměř osm staletí mniši benediktini utvářeli krajinu Broumovska. Jejich dílem jsou kláštery v Broumově i Polici nad Metují, okolní venkovské kostelíky i idylický kraj obklopený horami. Odborníci jej pasují na ojedinelý barokní celek v Evropě.

Barokní památky, pískovcové sochy i nedaleká skalní města tu vzácně souzní.

Hned za fortnou kláštera v Broumově, který platí za nejvýznamnější památku v regionu, čeká návštěvníky velkolepá přehlídka barokního stavitelství. Zdejší opati Tomáš Sartorius a Otmar Zinke sem přitáhli v letech 1663 až 1738 známé umělce své doby, stavitele Martina Reinera, Martina Allia, Kryštofa a Kyliána Ignáce Dientzenhofery, sochaře Karla Josefa Hiernleho či malíře Václava Vavřince Reinera.

Tito opati dokázali přebudovat kláštery Břevnov, Broumov, Polici, Lehnické Pole v Kladsku a dali vznik-

nout novým kostelům kolem Broumova. „Považuji opata Zinkeho za dobrého manažera, který dokázal najít lidi a sehnat peníze,“ oceňuje současný převor kláštera Petr Prokop Siostrzonek, který letos osobně po památce provede letos ještě šest skupin zájemců. Nejbližší termín je 30. června.

Benediktinské opatství sv. Václava dnes slouží hlavně turistům. Noví provozovatelé tam letos otevřeli kavárnu s venkovní terasou a nabídli rodinám s dětmi prohlídky s pohádkovým Lotrandem, při nichž řeší hádanky a mohou získat i klíč v projektu Otevřte 13. komnatu. Návštěvníci mohou zajít do klášterní zahrady, zhlédnout výstavu v tamní nové galerii moderního umění Dům nebo si vyhlédnout některý z koncertů či divadelních představení. V letních měsících tu pro zájemce připravují oblíbené tajemné noční prohlídky kláštera. Začínají 5. čer-

FAKTA

Prohlídky v klášteře

(vstupné dospělý):

- klášterní kostel, sakristie, knihovna, refektář s kopii Turínského plátna **85 Kč, včetně mumii 99 Kč**
- prohlídka mumii **45 Kč**

- zábavné prohlídky s loupežníkem Lotrandem (objednávky na mailu prohlidky@broumovsko.cz, tel. 491 521 282, 733 739 726) **105 Kč**
- dřevěný hřbitovní kostel Panny Marie na broumovském hřbitově **25 Kč**

vence a budou se opakovat každý pátek až do konce letních prázdnin.

K zajímavostí kláštera patří kopie takzvaného Turínského plátna z roku 1651 s otiskem ukřižovaného Kristova těla. Nalezli ji roku 1999 v kostele sv. Vojtěcha v dřevěné schráně. Pražský arcibiskup Matouš Ferdinand Sobek z Bílenberka ji získal z Itálie a ještě za svého života ji předal klášteru. Takových kopií je po světě asi čtyřicet, tato je jediná ve střední Evropě. Návštěvníci ji dnes mohou vidět v refektáři kláštera spolu s vyšívanými kněžskými rouchy nebo Sobkovými pohřebními punčochami.

Zaujme také klášterní knihovna, zdobená rokokovým štukem a malbami Felixe Antonína Schefflera. Na regálech jsou nejstarší knihy ze 16. století. Knihovna se našťástí dochovala i díky tomu, že v novodobé historii sídlil v klášteře mimo jiné archiv ministerstva vnitra.

(tů)

V Teplických skalách pozorují sokoly

Letos poprvé se návštěvníci Teplických skal mohli podívat dalekohledem, jak hnízdí vzácní sokolí stěhovaví na Chráněných stěnách. Letos se tam totiž rozjel projekt Za sokoly do skal. Ochránáři od jara tradičně uzavřeli malou část turistického okruhu, avšak lidem to vynahradili odbornými přednáškami a pozorováním ptáků pomocí stativového dalekohledu. U skály Herynek se koná organizované pozorování sokolího páru zřejmě do poloviny června, jakmile hnízdění skončí a ochránáři okruh opět otevřou, mohou si turisté počkat na dravce sami.

Sokoli tentokrát mají na hnízdišti čtyři mladé. Dá se sledovat, jak rodiče létají pro potravu nebo odpočívají na stromech před skalami. Pokud se ptákům bude dařit, asi v druhé dekádě června by se mláďata mohla učít létat. „To bývá nejlepší pozorování,“ míní Petr Kuna ze Správy Chráněné krajinné oblasti Broumovsko. Letos zahnízdily na Broumovsku rekordně čtyři páry sokolů, ale u dvou párů to skončilo z nejasných příčin neúspěchem. Teď se čeká, jak dopadne velmi zkušená samička z Chráněných stěn, která během pěti roků vyvedla osmnáct mladých, ale v posledních letech o partnery i o mláďata přicházela. (tů)

Adrenalin: lana ve výškách

Do lanoví, na skály nebo až do oblak se mohou vydat ti, kdo na cestách sbírají adrenalinové zážitky. Na Broumovsku jsou **stovky skalních věží i skrýše s poklady, neboli „kešky“**.

Přímou u Adšpašského skalního města si zájemci s dětmi od šesti let mohou vyzkoušet svou odvahu na překážkách v lanovém centru. Mají tu lezeckou stěnu, nízké překážky i visuté lávky. Každého tady na zemi proškolí, zapůjčí vybavení a pak už jde do akce každý sám s feratovým jištěním. Může si projít všechny překážky a pokud některou nevládne, může ji obejít.

„Lidé tu rozvíjí pohybové dovednosti, ale není to prvotné. Jde hlavně o překonávání bariér a zážitky,“ říká Petr Martínek, jenž v Adšpašpachu pořádá programy pro školy, rodiny s dětmi a firemní týmy. Naprostou část návštěvníků ovšem tvoří ti, kdo si přijeli prohlédnout skály.

Další lanový park vznikl u táborové základny na Janovičkách v Javořích horách u Broumova. Zájemci si tam mohou objednat návště-

Lanové centrum Přímou u Adšpašského skalního města si zájemci s dětmi od šesti let mohou vyzkoušet odvahu na překážkách v lanovém centru. Mají tu lezeckou stěnu, nízké překážky i visuté lávky. il. foto: MF DNES

vu, instruktoři je vyškolí, rozdají helmy, karabiny a úvazky. Smějí sem děti od deseti let. Nízké překážky se nacházejí v půlmetrové výšce, ty vyšší se nalézají v lese ve výšce od 6 do 12 metrů nad zemí. Vyzkoušet můžete chůzi po pražcích, lezení po síti mezi stromy či jízdu na oblíbených lanovkách.

Pískovcové terény lákají hlavně klasické horolezce, kteří si říkají pískaři. K nejoblíbenějším místům patří Adšpašsko-teplické skály, kde se nachází asi 1 800 skalních

FAKTA

Adrenalinové zážitky

■ cestovní kancelář ck.broumovsko nabízí kurzy lezení, rogalové létání, rafty či jízdu se psím spřežením

věží se zhruba čtyřmi tisícovkami výstupových cest. Horolezci je tady zdolávají už od roku 1923, kdy přijela saská výprava a dobyla

vrchol Krále i několik dalších. Tehdejší noviny popisovaly, jak okolostojící lidé až s hrůzou sledovali výkony horolezců ve stometrových hladkých stěnách.

Horolezci si oblíbili také skály na Křížovém vrchu, Bischofsteine, na stolové hoře Ostaš, v Broumovských stěnách i v polských Stolových horách. Míří sem také příznivci boulderingu. Poznaj se podle toho, že vyrážejí do lesů se složenou matrací na zádech, rozloží ji pod menší skalou a trénují bez jiš-

tění. Potkat je můžete na Boru, pod Ostašem i jinde. Pro lezení ve skalách ovšem platí určitá pravidla, protože skály se nacházejí v chráněných územích a ptáčích oblastech. Horolezci smějí lézt někde od května, někde od července až do listopadu.

Kdo chce, může si v regionu objednat instruktora lezení. Třeba v okolí zámku Bischofstein v Jiráskových Skalách se už i starší děti mohou pokoušet lézt pod vedením správce skal a horského vůdce Antonína Volka. Přímou v areálu renesančního zámku se děti vyřádí na lanové prolézačce, lanovce a dalších atrakcích. Jejich rodiče i hodně mladých lidí tam zase trénují slackline neboli balancování a chůzi po popruhu nataženém mezi stromy. Ve zdejšímu parku se zámek, ubytováním a restaurací mívají nataženo hned několik „lajn“ celý rok a koncem července se sem sjede česká i mezinárodní elita, aby poměřily síly v šestém ročníku zdejšího závodu.

Hledači novodobých pokladů se satelitní navigací a chytrými telefony mají šanci i na Broumovsku. „Kešky“ neboli krabičky s překvapením jejich předchůdci skryli na řadě míst. Kdo se za poklady geocachingu vydá, objeví při tom i zajímavé kouty Broumovských stěn, třeba Supí koš nebo Kovářovu roklí.

Komu nestačí vidět Broumovsko ze země, může se vznést nad krajinu v dvoumístném motorovém letadle nebo v kluzáku. Vyhlídkové lety třeba do okolí skalních měst startují z letiště v Broumově. Let se dá koupit také jako dárek.

Štěpánka Tůmová

INZERCE

Broumovsko, značka vody i medu

Šikovní řemeslníci a čistá příroda spojují výrobky se značkou Regionální produkt Broumovsko. Nedávno vznikla značka už nesou košíky, vlněné palčáky, salámy, sýry či voda ze skal. Lidé je najdou na farmářských trzích, v obchodech nebo v infocentrech.

Výrobci, kteří působí v Chráněné krajinné oblasti Broumovsko, sázejí často právě na zdejší čistou přírodu. Třeba pramenitá voda Toma Natura se čerpá ze sedmdesátimetrových vrtů nedaleko Adšpašsko-teplických skal z kvalitních zásob Polické křídové pánve. Používá se i pro kojence. „Originální a přírodní původ je pro značku této vody silným příběhem, je to certifikát bezvýhradné kvality,“ uvedl marketingový ředitel Bronislav Matyšek z Pepsico CZ, jež vlastní stáčírnu vody v Teplících nad Metují. Regionální značka podle něj vodě také pomáhá. Čistě prostředí vyhovuje také vý-

robcům bio potravin. Statek Tilia pečou celozrnný kváskový chléb a používá na něj hlavně žito sklizené v Radešově u Police nad Metují. Chléb pak vozí do prodejen zdravé výživy až po Liberec, Ústí nad Orlicí, Prahu a Brno. Nabízí také vlastní bio džemy z aronie, mučovníku, jablek či rebarbory.

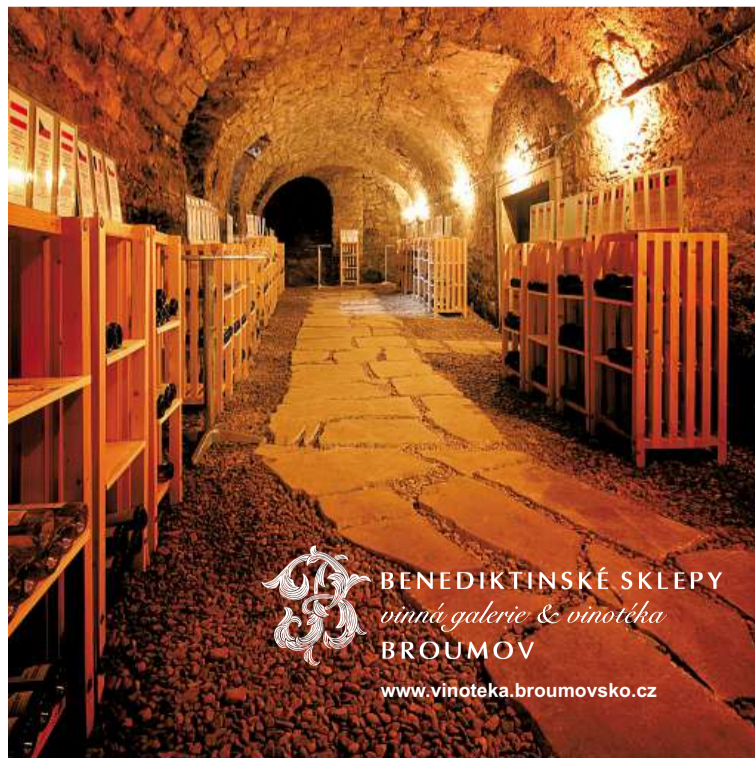
V Šonově u Broumova zakotvili manželé Menčíkovi a postupně tam začla chovat na čtyři sta ovcí. Z jejich mléka vyrábí Monika Menčíková bio sýry, tvarohy, jogurtová mléka nebo žimčici a prodává je na trzích, přes internet i ze dvora.

Také med z Broumovska může být bio. Včelí farma Rokytník, která se svými medy posbírala řadu ocenění, rozmístila na tři sta včelstev od Hronova až po Adšpašpach. Nejznámější je jejich Rokytnický med lesní květový, podle včelařů se hodí do svařeného vína, kávy i jogurtu. „Výhoda této oblasti je, že tu máme klid od technických plo-

din,“ řekl Jan Jirman, který farmu provozuje s partnerkou Simonou Adamcovou.

Regionální značku Broumovsko už používá třináct výrobců. Firma Madegroup ji používá pro salám Poličan a další uzeniny z Police nad Metují, Kvíčerovská pekárna má tuto značku pro Polický chléb.

Značku na svých výrobcích má také Ines Štovičková z Křmínc, která předvádí svou zručnost při zpracování přírodních materiálů na jarmarcích nebo v kurzech. Tká koberce na kolíkovém stavu, filcuje, přede na kolovrátku a plete z ovčí vlny. Chovatelka ovcí Anna Tůmová z Dědova zase pod značkou Broumovsko nabízí vlastní proutěné košíky, vlněné svetry, rukavice či ponožky. „Tenhle kolovrátek opravdu není ani český, ani starý. Je speciálně na spřádání ovčí vlny a pochází z Nového Zélandu z roku 1994,“ vysvětluje přadlena. (tů)

HOBRA PARTNER VÍN Z MORAVY A ČECH

SALON VÍN ČESKÉ REPUBLIKY HLAVNÍ PARTNER

VINAŘ. ROKU ČESKÁ REPUBLIKA HLAVNÍ PARTNER

HOBRA ŠKOLNÍK

Žijeme a podnikáme na Broumovsku
www.hobra.cz

Hejšovina zve k výletu do skal i na dinosaury

Za zážitky si turisté mohou odskočit do sousedního Polska. Na písčovitá skalní města na Broumovsku navazují tamní Stolové hory. Jejich nejvyšším vrcholem je Hejšovina (Szczeliniec Wielki) s 919 metry nad mořem, která patří za nejvyšší stolovou horu v Evropě. Vede k ní Silnice sta zataček.

Poláci tu vyhlásili národní park a skály berou jako velkou atrakci, takže na Hejšovinu a do Bludných skal ročně míří 150 tisíc lidí. Turistickým východiskem je planina s osadou Karlów, kde se nacházejí velká parkoviště, rekreační domy, asi deset restaurací, barů, řada stánků se suvenýry nebo domácím tvarem. K nim před pár lety přibyl i dinopark pro děti. Kdo se chce vyhnout návalu, musí vyrazit na Hejšovinu brzy dopoledne. Cestu po opravených Starých schodech s 682 stupni zvládnou dobře i děti, převýšení je asi 100 metrů. Na hoře se dá občerstvit v horské boudě, kterou tu vystavěli roku 1845 po švýcarském vzoru. Za chatou pak začíná placený okruh po skalním labyrintu, odkud se jednosměrnou stezkou prochází mezi bizarními skalami k opraveným vyhlídkám na okraji. Nejvyšším místem plošiny je Krakonošův trůn, nejstudenějším místem je Pekličko sevěrně skalami v délce asi sto metrů, kde se sníh udrží často do půli června. Zdejší zajímavostí je rys ostrovid, jež tu letos prvně vyfotografovali. Na Karlów jezdí víkendový cyklobus z Náchoda, o prázdninách pojede denně. (tů)

Polská Hejšovina. Foto: MF DNES

Lidé ocení přátelskou atmosféru

Privést další návštěvníky a neublížit regionu se snaží Společnost pro destinační management Broumovska v čele s **Janem Školníkem**.

Krajina Broumovska za pohraničními horami je sice odlehlá, zato magická. Celá léta se už debatuje, že právě cestovní ruch je pro zdejší region velkou příležitostí. Jak ho rozvíjet a jak přitáhnout turisty k objevování zdejších krás, tím se zabývá destinační manage-

Broumovsko je pro náročné návštěvníky upřednostňující prožitek před pobytem.

ment. „Náš region má jednu ohromnou výhodu. Je prospikován přírodními krásami a památkami. Je tu Adršpašské nebo Teplické skalní město, klášter v Broumově či skupina kostelů věhlasných architektů z rodiny Dientzenhoferů. Podstatou destinačního managementu je pokusit se návštěvníky do regionu pozvat v tom správném počtu a postarat se, aby se

jim u nás líbilo a rádi se vraceli.“ říká předseda správní rady Společnosti pro destinační management Jan Školník.

Co znamená správný počet? Zkrátka co nejvíce lidí, když to beru s ohledem na ekonomický přínos, a co nejméně, pokud jde o klid pro život v místě a prožitek samotného návštěvníka. Tento poměr nikdy nebude ideální, ale minimálně se o něm snažíme přemýšlet. To však v této chvíli není omezení, Broumovsko je v mnoha ohledech stále k objevování.

Jak chcete zařadit, aby se tu lidem líbilo a vraceli se?

V tom je ta věda. Já jsem s kolegy přesvědčen, že hlavní je snaha o přátelskou atmosféru a kvalitu. Cestou k tomu je komunikace. Být v kontaktu s poskytovateli služeb v cestovním ruchu, obcemi, profesními sdruženími a diskutovat aktuální kvalitu naší a dalších destinací. Zároveň je třeba podporovat aktivní lidi a instituce v projektech, které mohou být příkladem dobré praxe, a následně je to informovat. Kvalita služeb je

Za poklady Broumovska Letos bude 7. ročník.

Foto: Jan Flieger

podle mého názoru klíč, který je dosažitelný, zapojí-li se do práce srdce.

Opravdu to stačí?

Myslím, že z velké části. Jakkoliv se zdá, že lidé vyžadují atrakce, stejně a možná více ocení uvolněnou přátelskou atmosféru. Přitom to neznámá, že nehledáme cesty jak připravit nebo podpořit další zajímavé projekty. Jako příklad třeba síť lesních cest pro terénní cyklistiku Singltreku Javoří hory nebo síť dalších expozic a muzeí.

Čím se nyní zabýváte?

V současné době se především snažíme dát o našem krásném kraji více vědět. Broumovsko a celý výběžek v území Chráněné krajinné oblasti Broumovsko má mnoho co nabídnout. Lidé se mohou ubytovat v úžasných kulisách místní přírody či v duchaplné atmosféře zdejších městeček a vyrážet za poznáním a zážitky do blízkých i vzdálenějších míst. Broumovsko jeurčené pro náročné návštěvníky upřednostňující prožitek před pobytem. O tom chceme dát vědět. (mh)

Pod zámek Książ vedou tunely

Třetímu největšímu zámku v Polsku, který leží na lesnatém ostrohu poblíž hornického města Walbrzych, se přezdívá docela právem „perla Dolního Slezska“. Badatelé spekulují, že nacisté tu uvažovali o sídle pro Hitlera. I když během války a po ní zámek dost utrpěl a ztratil se odtud všechn nábytek, obrazy či gobelíny, po rozsáhlé rekonstrukci tady turisté spatří nádherně zdobené sály a kabinetů nebo okolní zahrady s velkým skleníkem. Část zámku slouží jako hotel. Za války na zámku sídlila nacistická Todtova organizace, uvnitř i pod zemí se velmi intenzivně stavělo. V hloubce 55 metrů pod nádvořím vyrazili vězňové z koncentračního tábora Gross Rosen tunely dlouhé skoro kilometr. Jedna z návštěvníckých tras vede i do podzemí zámku. (tů)

Koupání nabízí nádrž Zalew

Příjemné koupání na umělé vodní nádrži najdou lidé přímo pod polskými Stolovými horami blízko městečka Radków. Vodní dílo tu vystavěli roku 1973 na Červenohorském potoce pro rekreanty z okolních penzionů a v posledních letech jej upravili. Hlídaný areál oceňují rodiny s dětmi, dá se tu vypůjčit vybavení pro vodní sporty anebo si zahrát plážový volejbal na tamním hřišti. Místní pořádají v Zalewu koncerty, dožínky a další kulturní nebo sportovní akce. Cyklisté to sem mají kolem pěti kilometrů po cyklotrase vedoucí přes hraniční přechod z Božanova do Radkova. (tů)

Muzeum Merkuru i modely z papíru

Jako v ráji hraček to vypadá ve dvou muzeích v Polici nad Metují. Domovské právo tady má proslavená stavebnice Merkur, která se ve městě vyrábí už od roku 1925. V soukromém muzeu Merkuru se řídí heslem: Kdo šroubuje, nezlobí! Děti si tu mohou smontovat na velkém stole svůj výrobek a z těch nejlepších tady mají výstavku. Dospělí se rádi pokochají hračkami, které provázely jejich dětství. Je tu velké kolejiště s maškami Merkur, výstavka historických vláček či obří rypadlo. Unikátem je stavba Ocelového města inspirovaného románem Julesa Verne, které je už teď v Guinnessově knize rekordů.

Sousední městské Muzeum papírových modelů je novinkou. Návštěvníci tu najdou na tisíc sestavených vystřihovánek od hraček, přes lodě a zbraně až po sci-fi postavy ze známých filmů. (tů)

Za medvědy do Náchoda, za trpaslíky do Nového Města

Půvabné zámky v krásných zahradách potěší romantické duše. Památky v Náchodě a Ratibořicích dávají nahlédnout do starobylých komnat, soukromý zámek v Novém Městě nad Metují ukazuje luxus z doby Jurkovičovy přestavby začátkem 20. století.

Největší atrakcí renesančního zámku v Náchodě jsou dva medvědi Ludvík a Dáša, kteří našli útočiště v hradním příkopu. Samotný zámek býval kdysi bytelným hradem. K vidění tu jsou slouhy od gotiky a renesance až po baroko. Za posledních deset let tu otevřeli tři prohlídkové okruhy s malovanými stropy a bohatými expozicemi o ro-

dech Piccolominiů a Kuronských.

Letošní novinkou bude nová expozice řádů, mincí a medailí ze sbírky posledního majitele Bedřicha Schaumburg-Lippe, která se uchovávala jen díky tomu, že se roku 1945 nepovedlo otevřít jeden z trezorů. „Schaumburgové měli jednu místnost na zámku, které říkali stříbrník. Tam ukládali zlaté a stříbrné monstrance do kaple, zlaté a stříbrné nádoby i používané drobné věci. Šperky, medaile, řády a cihlové zlato měli v trezorech,“ popisuje kastelán Jiří Růžička.

Nedaleký empírový zámek v Ratibořicích je s náchodským panstvím a jeho majiteli těsně spojen. Je zná-

Zámecká půda v Novém Městě.

mý jako letní sídlo Kateřiny Frederiky Vilemíny Benigny, vévodkyně Zaháňské, o níž píše v Babičce Božena Němcová. Zámek s kavalierhausem, oranžerií a jezírkem leží uvnitř pětihektarového parku s více než 120 druhy dřevin, převážně severoamerických. Krásná je také procházka Bathildinou stezkou do Babiččina údolí, kde lidé mohou navštívit Rudrův mlýn, vodní mandl a Staré bělidlo. Babiččina světnička je zařízena podle vyprávění spisovatelky. Více o jejím životě se turisté dozvědí v Muzeu Boženy Němcové v České Skalici, kde si letos připomínají 150 let od jejího skonu.

Zámek v Novém městě nad Me-

tují láká návštěvníky na interiéry od českých umělců a architektů z počátku 20. století. Je to přehlídka období secese, art deca, kubismu a funkcionalismu. Zámek si pořídili průmyslníci Josef a Cyril Bartoňové z Dobenína, kteří zadali jeho úpravu Dušanu Jurkovičovi. Z jeho dílny pochází i dřevěný spojovací mostek v zahradě, kterým se prochází mezi horní a dolní částí. Zahrady skýtají krásná zákoutí se starobylou alejí u věže Zázvorka, terasami i barokními soškami trpaslíků z dílny Matyáše Bernarda Brauna. Na nevěstěni prohlídku lze vyrazit na rozlehlou půdu, kde se chodí po lávkách. (tů)

INZERCE

Prodejna „SLUNCE“ zahájila prodej v nových prostorech.

Slunce je podnikovou prodejnou broumovské společnosti Z-TRADE. Obchod nabízí sortiment všech druhů svíček, svícňů, aromaterapie a lampových olejů. Sezónně je v nabídce tematické zboží k době Vánoce, Velikonoc, „dušiček“ nebo svatého Valentýna.

Broumov, Mírové náměstí 129, tel.: 491 522 423

Nejlepší volba pro Váš příjemný pobyt.

Ubytování a komplexní služby na profesionální úrovni.

Rezervujte si pobyt ještě dnes! Tel.: 725 975 975, hotel@veba.cz, <http://hotel.veba.cz>

Těšíme se na Vaši návštěvu!

Drsné cyklomaratony i kouzelné vyhlídky

Z cyklistického sedla se dá Broumovsko poznat na vlastní kůži. Novinkou budou další služby v **Bike resortu Broumovsko**.

Rovinky i příjemné cesty tu sice jsou, ale když jede pár kilometrů, stejně vás nemine jeden kopec, druhý, třetí. Odměnou jsou dlouhé sjezdy a překrásné výhledy na Sněžku nebo do polských hor.

Kolaři si už Broumovsko našli. Putují tady rodiny s dětmi i skupinky přátel, které plní zahrádky výletních hospůdek třeba v Americe pod Broumovskými stěnami. Kdo se cítí na drsné terény, může vyrazit s horským kolem na náročnější cyklotrasy a třeba obkroužit nejen Broumovsko, ale i polské přehraní.

„Dřív jsem jezdil hodně po Broumovských stěnách a na Boru. Teď už musím víc vybírat trasy, aby to zvládly i malé děti, protože od nás vlastně všechny cesty vedou do kopce. Osvědčila se nám jízda mezi Teplicemi nad Metují a Adršpachem, kde je zčásti nový úsek cyklostezky. I s pětiletou dcerou to pořídit za hodinu, občas sice kolo strkáme, ale je to dobrá alternativa k rušné silnici,“ říká Jiří Kohl z Teplic nad Metují.

V přehrančním regionu přibýlo za poslední roky několik nových úseků stezek. Kromě Adršpachu a

Božanova je to třeba stezka z minerálního betonu v okolí Meziměstí, další se chystá mezi Olivětinem a Otovicemi. Jinak se cyklisté mohou vydat na běžné silnice, lesní asfaltky i polní cesty. Zajímavostí jsou starobylé cesty dlážděné pískovcem třeba v Broumovských stěnách.

Až po hnízdění ptáků

Ochránci přírody tvrdí, že je vhodné, aby si cyklisté vybírali z navržených cyklotras. Na lesních stezkách s turistickými značkami by mohli rušit pěší nebo tam narazit na neschůdný terén. „Stává se, že cyklisti vyjedou asfaltkou na Hvězdu v Broumovských stěnách a napadne je projet si hřebenu. Pak je potkáme, jak vlečou pět kilometrů kolo, protože tam je jen málo sjízdných úseků,“ říká Petr Kuna ze Správy Chráněné krajinné oblasti Broumovsko. Zákaz pro cyklisty platí na placených okruzích v Adršpachsko-teplických skalách. Určité omezení musí dodržet i pořadatelé závodů, do citlivých lokalit směřjí bikeři až po období ptačích hnízdění.

Nabídka pro cyklisty nyní chtějí na Broumovsku ucelit a rozšířit,

FAKTA

Závody

- **Specialized MTB Trilogy Broumovsko** - hvězdicový etapový závod v Jestřebích horách, Broumovských stěnách a Vraních horách 4. - 8. července
- **Horokolo vršky** - střední závody horských kol do vrchu - na Hvězdu (25.7.), na Dobrošov (1.8.), na Bor (8.8.), na Bišík (15.8.), na Ostaš (22.8.)
- **Okolo Broumova** - půlmaraton horských kol 18. srpna
- **Rallye Sudety** - 8. září

Cyklobusy:
jízdni řady na
www.kladskepomezci.cz

Kolaři si už Broumovsko našli.

aby si odtud kolaři odvezli ještě intenzivnější zážitky. Připravovaný projekt Bike resortu Broumovsko chce brzy nabídnout další informační zdroje o trasách v regionu, praktické rady i zajímavosti z okolí. Podpoří taky budování zázemí pro návštěvy turistů. Cestovní kancelář ck.broumovsko nabídne jako první službu půjčovnu kol a sportovních potřeb v areálu broumovského kláštera. Pro zájemce jsou připravena kvalitní kola značky Specialized, kterou s regionem pojí známé cyklistické závody Rallye Sudety i podpora samotného Bike resortu Broumovsko.

Jedním z chystaných projektů je Singltrek Javoří hory, který by rád navázal na již úspěšný Singltrek pod Smrkem v Libereckém kraji. Jednosměrná stezka v lese by dovozovala terénním cyklistům svěží se po přírodních stezkách, jež se budují s ohledem na přírodu i maximální prožitky z jízdy.

Nejnáročnější je Rallye Sudety

Na Broumovsku se jezdí řada cyklistických závodů. Ten nejnáročnější je Rallye Sudety, který vede jezdcé z Teplic nad Metují kolem skalních měst přes Broumovské stěny, Bor a Ostaš zpět. Jde o 110 kilometrů v obtížném terénu. „Jde o jeden z nejstarších, nejtěžších, nejdelších, nejtechničtějších a nejobávanějších cyklomaratonů u nás, kterého se přesto každoročně účastní na tisíc startujících,“ tvrdí Tomáš Cada z pořádajícího Redpo-

int teamu. Tento MTB maraton může vyzkoušet kdokoli.

Pestrý a ne tak náročný terén slibuje druhý ročník půlmaratonu Okolo Broumova, který chystají broumovští bikeři v druhé polovině srpna. Tento závod vznikl právě kvůli zdejší krajině. Je to prý závod pro milovníky přírody, kola a krásných výhledů.

„Když jsem se účastnil cyklistických maratonů a půlmaratonů v různých koutech České republiky, málokdy jsem měl pocit, že se tam chci vrátit jen tak na návštěvu. Trasy na Broumovsku mě však okouzly,“ vysvětluje, proč začal zvat bikery do okolí města, Jiří Rak z SK Z-Trade Cykloteamu Broumov.

Letošní novinkou v závodní sezóně bude hvězdicový etapový závod horských kol Specialized MTB Trilogy Broumovsko, který startuje začátkem července prologem v Teplicích nad Metují a pokračuje třemi etapami v okolních horách. Jezdci se musí vypořádat s 200 kilometry trati a stoupáním 7 700 metrů.

Cykloturisté i bikeři mohou na Broumovsku využít také službu cyklobusů dotovaných krajem. Červená linka jezdí z Hradce Králové do Adršpachu a na Pomezí Boudy v Krkonoších, s modrou linkou se dá dostat z Náchoda na polský Karlův ve Stolových horách.

Štěpánka Tůmová
s využitím turistických novin
Letní Broumovsko 2012 (ke stažení
na www.broumovsko.cz)

Nový AQA park v Meziměstí

Menší příjemné koupaliště vybudovala radnice v Meziměstí před dvěma lety v místě areálu zdraví a sportu z 80. let. Míří sem rodiny s dětmi a tradičně také hodně Poláků, protože je to široko daleko jediné koupaliště. Nový AQA park láká třemi nerezovými bazény. Ten největší je rekreační, má nepravidelný oválný tvar a spoustu atrakcí. Starší děti i dospělí se tu baví na šedesátimetrovém toboganu, skluzavce s několika dráhami, pod vodním hříbem, na šplhací síti, ve vlnách nebo pod různými tryskami. V sousedním dětském bazénku si užijí i ty nejmenší děti, kterým slouží velmi mírná šikmá plocha s přelivem a vodní hříbek. Plavci využijí pětadvacetimetrový bazén se čtyřmi dráhami. Půjčují tu hole na minigolf s 29 polí, nechybí ani hřiště s polyuretanovým povrchem pro volejbal, nohejbal či líný tenis. (tů)

Kočičí skály a Ostaš: labyrint

Skalní labyrinty i Čertovo auto vyhlodané v pískovci najdou návštěvníci na stolové hoře Ostaš u Police nad Metují. Ze stojí trochu stranou všeobecného zájmu, je její přednost. Parkoviště je blízko a zdarma, pod kopcem sídlí restaurace s kempem a za výpravu se nevybírá ani koruna. Vrcholová plošina leží ve výšce 700 metrů nad mořem. Nachází se tu malé skalní bludiště s útvary Mohyla smrti, Medvědi či Zrádce. Stezka vede po okrajových skalách na Krtičkovu a Frýdantskou vyhlídku. Druhým okruhem se turisté vydají do Dolního labyrintu, který je asi o sto metrů nižší. Zajímavostí je Sluj českých bratří a také Kočičí hrad ukrytý v lese. Další túra vede po úbočí Ostaše ke studánce Samaritánka s vytesaným reliéfem ženy, která podala vodu Kristovi. (tů)

Poutní místo Hvězda

Skalami po turistických stezkách, ale i pohodlnou silničkou se návštěvníci dostanou na hřeben Broumovských stěn k poutnímu místu Hvězda, odkud je daleký rozhled po celém Broumovsku. V 17. století tam vztyčili velký kříž se zlacenou hvězdou, který v letech 1723 až 1733 vystřídala barokní kaple na půdorysu hvězdy z dílny Kiliána Ignáce Dientzenhofera. Architekti a historici umění dnes oceňují, že tvůrce Hvězdy - duchovního majáku nad Broumovskem - se dovedl originálně vypořádat i s malými úkoly. Kapli doplňuje klenutý mostek a vyhlídková terasa, z níž lidé obhlédnou Javoří hory, Broumov i okolní vsi. Vedle kaple benediktini roku 1856 vybudovali chatu ve švýcarském stylu, která jim nyní znovu náleží. (tů)

Muzikanti zamíří do kostelů, silní horolezci do Teplic

Za poklady Broumovska

Sedmý ročník hudebního festivalu na podporu broumovských barokních kostelů opět nabídne deset koncertů, první 30. června a poslední 1. září. Programu bude dominovat koncert Dagmar Peckové 22. července ve Verněřovicích. Dále vystoupí violoncellista Tomáš Jamník, klavírista Ivo Kahánek, komorní soubor Pro Anima, Musica Florea či varhanice Kateřina Chroboková. Chybět nebude ani open air koncert s Filharmonii Hradec Králové. Vstupné je dobrovolné, výtěžek jde na péči o kostely tzv. broumovské skupiny. Více na <http://zapoklady.broumovsko.cz/cz>.

Jiráskův Hronov

Během prvního srpnového týdne se město Hronov opět promění ve velkou dílnu amatérského divadla. Pořadatelé letošního 82. Jiráskova

Hronova slibují tuzemské i zahraniční soubory ze Slovenska, Lotyšska a Německa. Na nesoutěžní festival se dostanou nejlepší představení z národních postupových přehlídek. Zájemci se už také mohou hlásit na tvůrčí dílny a semináře. Více na www.mestohronov.cz a na plakátech.

O horolezeckého Boryše

Dobrodružným filmům a horolezcům bude patřit čtyřdenní festival v Teplicích nad Metují. 29. ročník přinese také řadu koncertů, besed a sportovních klání. „Na diváky čeká 40 soutěžních filmů a také výstava fotografií horského vůdce Pavla Zofky. Besedovat přijede slovenská legenda Ivan Fiala a účast přislíbila i španělská bigwallová specialista Silvia Vidal,“ uvedla pořadatelka Máše Jirmanová. Více o programu na www.horolezeckyfestival.cz.

INZERCE

www.csas.cz Informační linka: 800 207 207

Program TOP INOVACE zajistí financování inovačních projektů i rozvojových aktivit Vaší firmy

Česká spořitelna vytvořila specializovaný program financování **TOP INOVACE určený pro investiční financování inovačních projektů za zvýhodněných úrokových podmínek**. Zvýhodněná úroková sazba je uplatněna na 50 % celkového úvěrového financování projektu. Výše zvýhodnění může dosáhnout až 2 % p. a. v návaznosti na parametry konkrétního inovačního projektu a žadatele o úvěr.

Součástí programu je nejen vlastní financování inovačních projektů, ale také zajištění dalších nadstandardních služeb souvisejících s přípravou a realizací projektů:

- poradenství specializovaných bankovních poradců,
- zajištění dotačního managementu dceřinou společností Grantika,
- zprostředkování kontaktů na partnery v oblasti inovačního prostředí a rizikového kapitálu,
- možnost zajištění kurzů inovačního managementu poskytovaného renomovaným vzdělávacím institutem s celoevropskou působností.

Smyslem programu **TOP INOVACE** je zpřístupnit financování inovačním firmám napříč průmyslovými odvětvími a podpořit jejich konkurenceschopnost.

Více informací o programu TOP INOVACE získáte na www.csas.cz/topinovace.

Nejdůvěryhodnější banka roku 2011

Banka desetiletí

ČESKÁ SPORITELNA
Jsme Vám blíž.

SPECIALIZED BIKE RESORT BROUMOVSKO

